

KUNSKAP! KULTURARV! BESÖKSNÄRING!

Foto: Lars Hellsten

Foto: Daniel Karlsson

Foto: Göran Ambell, Nostalgia Magazine

TRANSPORTMEDEL - ETT VIKTIGT KULTURARV!

Till skillnad från det traditionellt markbundna kulturarvet saknar det rörliga kulturarvet – äldre transportmedel till lands, sjöss och i luften – ett lagfäst skydd.

I Sverige finns unika samlingar som beskriver industrisamhällets framväxt och kulturarv. Cirka 1 500 arbetslivsmuseer och ett stort antal privatpersoner bevarar, brukar och levandegör det rörliga kulturarvet. Miljontals besökare välkomnas till museer och evenemang varje år. En övervägande del av detta arbete sker ideellt.

Transporthistoriskt Nätverk bildades 2012 då organisationerna konstaterade att man hade liknande utmaningar. Målsättningen är att tillsammans lyfta frågeställningar och driva påtryckningar som påverkar bevarandet och användandet av det rörliga kulturarvet. Detta sker till exempel genom politikeruppvaktning och dialog med myndigheter.

Utredning om stärkt lagskydd

Transporthistoriskt Nätverk har sedan starten haft som huvudfråga att verka för ett stärkt lagskydd för historiska transportmedel. 2017 gav arbetet resultat när riksdagen gav regeringen i uppdrag att skyndsamt utreda förutsättningarna. Uppgiften lämnades till Riksantikvarieämbetet som i en rapport 2018 föreslog en hänsynsregel i kulturmiljölagen. Lagförslaget innebar att myndigheter ska ta hänsyn till intresset att bevara och använda historiska transportmedel.

Rapporten går på djupet i komplexiteten kring möjligheten till ett levande bevarande i relation till moderna lagkrav. Transporthistoriskt Nätverk ansåg att uppdraget var väl genomfört och en revolutionerande bekräftelse och väntade spännt på hur regeringen skulle hantera förslaget.

Ett ja i riksdagen skulle innebära ett stort steg för de myndigheter vars beslut påverkar möjligheten att hålla det rörliga kulturarvet just rörligt. Men ett nedslående besked kom under 2020. Regeringskansliet bedömde att alltför många problemställningar lyfts fram i rapporten för att hänsynsregeln skulle bli verkningsfull och inte ge upphov till nya frågor. Man valde därför att inte gå vidare med förslaget och därmed skickades inte rapporten ut på remiss. Transporthistoriskt Nätverk var givetvis inte tillfreds med detta.

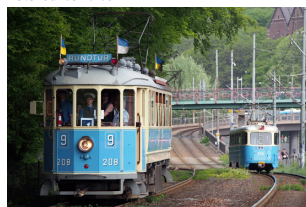
Foto: Peter Rundström

Foto: Bengt Gustafsson, Klassiska Lastbilar

Foto: János Vörös

Almedalen 2024. Med i Transporthistoriskt Nätverks seminariums panel var Peter Ollén (M) från Kulturutskottet och Sten Bergheden (M) från Trafikutskottet samt riksantikvarien Susanne Thedéen. Moderator för seminariet var MHRF:s förbundsordförande Kurt Sjöberg.

Transporthistoriskt Nätverk fortsätter arbetet och uppvaktar myndigheter och politiker. 2025 medverkar vi också under Almedalsveckan där vi genomför ett seminarium på Uppsala universitet Campus Gotland den 26 juni klockan 14.00.

Vårt mål är att arbetet med ett lagskydd för det rörliga kulturarvet ska återupptas med utgångspunkt i Riksantikvarieämbetets rapport från 2018.

Frågor besvaras av Helena Törnqvist.

Telefon: 011-23 17 26

E-post: helena.tornqvist@arbetetsmuseum.se

Foto: Peter Ambjörnsson

Foto: Jesper Anhede

Foto: Tony Söderlund

TRANSPORTHISTORISKT NÄTVERK BESTÅR AV:

Transporthistoriskt Nätverk i siffror:

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd,
ArbetSam

Båthistoriska Riksförbundet, BHRF

EAA Sverige

Järnvägshistoriska Riksförbundet, JHRF

Motorhistoriska Riksförbundet, MHRF

Museibanornas Riksorganisation, MRO

Svensk Flyghistorisk Förening, SFF

Sveriges Segelfartygsförbund, SSF

Sveriges Ångbåtsförening, SÅF

Vagnhistoriska Sällskapet, VHS

Åkerihistoriska Sällskapet, ÅS

Totalt antal medlemmar inom ThN:

Organisation

Medlemmar

600 museer	167 000
32 föreningar	20 000
350 flygplan	980
32 föreningar	14 500
175 klubbar	100 000
30 föreningar	16 000
13 föreningar	4 700
72 medlemsfartyg	14 500
300 ångfartyg	15 000
1 förening	500
1 förening	400

353 580

Foto: Stig Hammarstedt

Foto: Daniel Karlsson

Foto: Mikael Andersson

